

De Ejendomme, der rives ned, ere nemlig som oftest gamle smaa Ejendomme med en hel Mængde smaa Lejligheder. I Stedet for bygges der store Ejendomme op med lutter Forretningslokaler og store Lejligheder. Deraf kommer, at til Trods for Byggevirksomheden i Kjøbenhavn, tager Lejlighederne Antal stadig af. Derfor burde det blive overflødig for de private at tage sig af denne Sag: Maaske vil vort Lovforslag ikke bevirke, at det bliver fuldstændig overflødig, men vi have heller ikke noget imod, at der fra Statens Side ydes Støtte til private ved Siden af, at den støttede Kommunerne. Men dersom man fulgte vort Lovforslag, antager jeg, at den private Virksomhed for en stor Del vil blive overflødig.

Tidligere troede man, at man ved at stille Pengé til Raadighed for Kommunerne tilvejebragte Grund nok for Kommunerne til at søge raadets Bod paa Huslejetrangen; men det viser sig, at det var en Fejltagelse, idet ingen Kommune endnu har søgt Staten om de tilbudte Laan, trods den store Trang baade i Kjøbenhavn og andre Steder. Vi mene, at det da bør gøres til en Pligt for Kommunerne. Det er ikke alene Staten, der har den Pligt at tage sig af de sociale Forhold i Landet, men ogsaa Kommunerne. Naar det maa erkendes, at der er Bolignød til Stede, enten fordi der faktisk er for faa Lejligheder, eller fordi Huslejerne ved Ringdannelse eller paa anden Maade vanskeliggøre at komme i Besiddelse af Lejlighederne, bør Kommunen derfor træde til; saa bør det være en Pligt at skaffe Trangen afhjulpen. Dertil hører ogsaa, at Staten hjælper Kommunen dertil. Derfor have vi fra det tidligere Lovforslag taget den Bestemmelse, at de Laan, Kommunerne skulle have, skulle være rentefri i 3 Aar. Det er klart, at der ved saadanne Foretagender vil gaa nogen Tid, inden Pengene ville forrente sig. Kommunen vil jo faa en reel Udgift i den Tid, Bygningerne opføres, og indtil de kunne lejes ud, men ingen Indtægt. I saa Henseende burde Staten understøtte Kommunen ved at lade Laanene være rentefri i den Tid. Vi have ikke villet gaa saa vidt som Forslagsstillerne i 1887 at forlange, at Laanene skulle være uopsigelige. Vi have ment, at naar Kommunerne blot fik Laanene rentefri i 3 Aar, maatte de efter den Tid kunne forrente og afdrage Laanene ved de Penge, de fik ved Udleje. Saa maa man søge at tage Forholdsregler imod, at nogen søger at berige sig ved Laanene, og at Formaålet ikke skal mislykkes

derved, at Lejlighederne paa Grund af Konjunkturerne blive lige saa dyre som andre Lejligheder. Der maa ikke kunne drages Fordel af de Forhold, som skabes ved Statslaanene, og derfor bør Kommunen ikke tage højere Husleje end absolut tilstrækkeligt til Forrentning og Vedligeholdelse af Bygningerne og hvad dertil hører.

Den i de to ærede Medlemmers Forslag nævnte Sum finde vi for lille. Den store Trang vil ikke blive afhjulpen derved. Naar man kan sætte Kommunerne i Virksomhed, vil der ganske sikkert blive Trang til større Beløb. Derfor have vi ment, at Summen bør forøges med fra to til fire Millioner Kr. Hvis denne Sum bliver vedtaget, og Loven i det hele taget bliver vedtaget, som vi have foreslaaet den, vilde vi ved Hjælp af den kunne komme ind i andre Forhold, som ville være til Held og Gavn for den store Arbejderbefolkning og de andre Klasser, der ere ligestillede med den, og navnlig for de Familier med de mange Børn, som nu maa tage til Takke med usle og elendige Lejligheder, og dermed for Samfundet i det hele. Dette kan ikke være tjent med, at den opvoksende Slægt skal lide under de elendige Forhold, som den nu er tvungen til at leve under. Der lægges mængen Sygdomsspire under disse Forhold, som vil komme til at svie til de paagældende. Dermed vil jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget og haabe, der maa komme et Resultat ud deraf.

Ordføreren for det første Forslag (Alberti): Jeg har altsaa forstaaet det ærede Medlem, der nu havde Ordet, saaledes, at det Forslag, han tog Ordet for, er kommet frem i den Hensigt at overflødiggøre det Forslag, der er opført under Nr. 2 paa Dagsordenen. Det ærede Medlem mente, at naar det Forslag, som han gjorde sig til Talsmand for, blev vedtaget, vilde derigennem Boligtrangen blive afhjulpen, og Forslaget under Nr. 2 blive overflødiggjort. Jeg vil dertil sige, at det vil ikke for mig være noget Motiv til at foretrække Forslaget under Nr. 3, nemlig det ærede Medlems Forslag; thi for mig er det ikke alene Boligtrangen, hvis Afhjælpning, det kommer an paa. Jeg erkender, at det, at der trænges til Boliger, er et Moment, der i høj Grad fortjener at tages i Betragtning, men det, der i alt Fald for mig personlig er Hovedmomentet, er, at denne Boligtrang bliver afløst derigennem, at de paagældende i Tidens Løb komme til at eje de Boliger, som de ere med til at opføre, komme til at blive Her-